

17. 8. 2005

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zlaté akcie půjdou do starého železa

Podle zprávy Evropské komise („Komise“), která byla zveřejněna 22. července 2005, dosáhly členské státy Evropské unie značného pokroku ve snížení vlivu státu v privatizovaných státních podnicích, který je označován jako tzv. právo ze zlaté akcie. K tomu přispěl i průlomový rozsudek Evropského soudního dvora („ESD“) z května 2003, ve kterém ESD rozhodl, že Španělsko a Velká Británie nejsou oprávněny držet minoritní zlaté akcie v privatizovaných společnostech, které jim umožňovaly vetovat klíčová rozhodnutí společností.

Zlaté akcie umožňují vládě rozhodovat o podnikových strategiích v bývalých státních podnicích, zasahovat do prodeje jejich majetku nebo vetovat usnesení valných hromad. Zlaté akcie zavedla též česká vláda v rámci privatizace začátkem devadesátých let. Jejich bližší úprava je zakotvena ve stanovách u společností založených Fondem národního majetku nebo Pozemkovým fondem ČR. Pouze tyto instituce mohou vykonávat práva spojená se zlatou akcií, a v případě jejího převodu na jinou osobu zvláštní práva s ní spojená zanikají. V každé společnosti mají zlaté akcie jiný význam - např. mají zabránit změně obchodní firmy společnosti, přenesení sídla společnosti do zahraničí či změně jejího výrobního programu. Jak již bylo uvedeno výše, nejde přitom o českou specialitu, neboť v západní Evropě si touto cestou v padesátých či šedesátých letech státy zajišťovaly kontrolu nad určitými oblastmi. V poslední době ale ztrácejí zlaté akcie význam, státy si podle Komise raději udržují kontrolu nad svým „rodinným stříbrem“ pomocí regulačních opatření, než na základě zlatých akcií.

Až na určité výjimky nemohou být zvláštní práva členských států podle Komise nadále tolerována, protože brání volnému pohybu kapitálu podle článků 56-60 Smlouvy o Evropském společenství („Smlouva o ES“). Porušení Smlouvy o ES vidí v uplatňování práv ze zlatých akcií i ESD, který ve výše uvedeném rozsudku zaujal stanovisko, že omezení ve volném pohybu kapitálu mohou být ospravedlněny jenom v těch společnostech, které byly původně ve státních rukou a následně byly privatizovány a současně poskytují veřejné služby. Avšak tato omezení nesmí činit rozdíly mezi příslušníky jednotlivých členských států a musí být přiměřená. ESD dále považuje tato omezení za legitimní jen v tom případě, kdy je umožněn soudní přezkum vetování rozhodnutí valných hromad na základě práva ze zlaté akcie.

Osud zlatých akcií je však zpečetěn také v České republice. Budou zrušeny na základě zákona č. [178/2005](#) Sb. o zrušení Fondu národního majetku, a to s účinností od 1. ledna 2006.

Další články:

- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [10 otázek pro ... Pavla Staňka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)